

ALUMNADO CON DIFICULTADES DE REGULACIÓN DEL COMPORTAMIENTO

Volumen I Infantil y primaria

Carme Saumell, Gemma Alsina, Àngels Arroyo
Editorial Graó

Les demandes d'intervenció a l'EAP han anat canviant. En els darrers anys, el motiu més rellevant fa referència a l'alumnat que manifesta un comportament disruptiu a l'aula.

Els docents fan descripcions molt acurades i exhaustives centrades en l'alumne/a. El coneixen bé, molt bé diria jo, i ens demanen, als professionals de l'orientació educativa, estratègies per fer canviar l'alumne/a i que s'adapti a les dinàmiques de l'aula, del centre i que es comporti correctament.

Per aconseguir aquest canvi, sabem que no podem centrar-nos únicament en l'alumne/a.

Primer, hem d'entendre què ens està dient amb aquesta crida d'atenció, tan poc adequada i tan sorollosa. Potser no sap dir-ho d'una altra manera. Després, haurem d'analitzar l'entorn; necessitem un entorn favorable que faciliti el canvi que estem buscant en l'alumne/a, però que no trobarem si no modifiquem alguna cosa d'aquest entorn que ell viu com hostil.

En aquest llibre, de ben segur que no hi trobarem totes les claus, ja que aquests alumnes, de vegades, ens ho posen molt i molt difícil, però en tot cas, ens aporta estratègies i instruments que ens poden ajudar a planificar la intervenció educativa. És un llibre que ha sorgit de la pràctica, de l'experiència diària de les autores que han treballat en un SEETDIC (Servei Educatiu Específic de Trastorn Generalitzat del Desenvolupament i de Conducta) i elles ens proposen intervencions educatives per reduir els factors de risc que ajuden a consolidar el trastorn de conducta i per promoure els factors de protecció que són els

que l'ajuden a sortir-ne.

En el títol ja intuïm que les autores s'allunyen d'una perspectiva clínica, no parlen d'alumnes amb trastorn de conducta sinó d'alumnes amb problemes per regular la seva conducta i citen diferents autors, per explicar que aquest comportament problemàtic respon a diferents causes. Segons Bloomquist i Shnell es tracta de dificultats en el desenvolupament psicològic. Greene afirma que el motiu pel qual els infants i joves manifesten conductes poc adequades és per un retard en l'adquisició de dues habilitats bàsiques del desenvolupament per regular el comportament: la flexibilitat i la tolerància a la frustració. Geddes posa especial atenció en el tipus d'aferrament que estableix l'alumne/a amb el docent i amb l'aprenentatge.

Totes aquestes explicacions ens ajuden a pensar que tenim alguna cosa a fer al marge de la psicoteràpia i la farmacologia. Amb la intenció de donar resposta a aquests comportaments problemàtics, l'obra ens ofereix eines i instruments perquè un cop identificat el problema, poder iniciar un procés de detecció, avaluació i intervenció.

Per a la **detecció** hi trobarem alguns indicadors classificats per edats.

Per a l'**avaluació** hi ha una guia que ens permet anotar tot allò que observem, valorem, percebem i pensem, i que ens permetrà reflexionar i comprendre millor l'alumne/a.

Per a la **intervenció**, les autores proposen diferents nivells:

- El primer nivell fa referència a intervencions per crear en-

torns favorables. Aquestes intervencions educatives són accions universals, orientades a que tots els alumnes, i també els que tenen problemes per regular el seu comportament, puguin desenvolupar comportaments efectius, productius i acceptats socialment. Alhora són accions proactives, orientades al suport pedagògic i paral·lelament, al suport conductual.

- El segon nivell és per elaborar un Pla Individualitzat.

Jo penso que aquest llibre va dirigit molt especialment als docents que han d'elaborar un Pla Individualitzat per alumnes que presenten Necessitats Educatives Especials derivades de greus problemes de conducta, ja que vincula les propostes d'intervenció amb les àrees d'aprenentatge.

A l'annex hi ha una guia exhaustiva que pot ser de molta utilitat; també hi ha exemples que ajuden a entendre les propostes que ens presenten i, entre d'altres n'hi ha dues propostes que considero interessants:

- una maleta plena d'estratègies; no es tracta de receptes, són estratègies educatives per afrontar situacions quotidianes.
- i una planificació per cistelles que és una forma eficaç de planificar la intervenció.

Es tracta de classificar aquells comportaments problemàtics que apareixen a l'escola, a l'aula, al pati, al passadís... i re-

llibres, cinema

partir-los en 3 cistelles. A la cistella A hi posarem aquells comportaments de risc amb l'objectiu de mantenir l'autoritat. A la cistella B, els comportaments que requereixen una resolució de problemes en col·laboració, i a la cistella C tots aquelles que no tenen importància i que podem passar per alt.

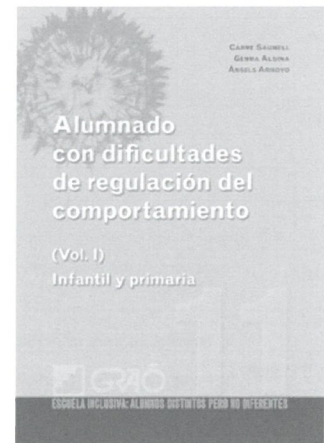
Totes les propostes ajuden a disminuir el nivell general de tensió i hostilitat, afavoreixen la possibilitat de millorar la relació amb l'alumne/a i amb l'entorn i potencien el diàleg.

Les autores no pretenen canviar persones sinó aportar propostes per modificar contextos i crear entorns favorables.

No s'obliden de les famílies i de la importància de fer un treball conjunt

I a l'últim capítol ens parlen de com ha de ser l'escola per aquests alumnes: *una escuela inclusiva con alumnos distintos pero no diferentes*.

Anna Elisabet de Jesús Cuixart

L'ONADA -LA OLA- (Die Welle)

Director: Dennis Gansel

Any 2008. Alemanya

Gènere: Drama. Suspens.

Durada 101 minuts.

Una Pel·lícula per treballar el tema de l'autocràcia amb l'alumnat de finals d'ESO i de Batxillerat

A Grècia ha sorgit un partit nazi que en poc temps ha mostrat les seves desafortunades maneres de fer. Crèiem que no es podia repetir la història i la realitat ens està demostrant que sí, que sí no vigilem pot tornar a passar tot i la mala experiència del segle XX, i estar a l'any 2012.

Pot haver de nou un règim autocràtic, totalitari a Europa? Aquesta és la pregunta que li fan els alumnes al professor de l'Institut alemany on es desenvolupa l'acció de la pel·lícula.

Adverteixo que és una pel·lícula dura i que al final cal respirar fons i pair.

Els totalitarismes sempre han emergit en

moments de crisi econòmiques, polítiques, socials, culturals o globals. En una situació de crisi com la que tenim actualment a Europa i especialment a Grècia, sorgeixen grups que amb un discurs demagògic, populista i manipulador, il·lusionen a una societat que crea un món allunyat dels drets humans més bàsics. Això és possible perquè sempre hi ha un líder que estructura un discurs.

L'onada ("Die Welle") és un recomanable film sobre el fàcil que és manipular a les masses, especialment si es tracta d'adolescents. Un professor ha d'ensenyar a l'alumnat de la seva classe el tema de la autocràcia com forma de govern. Els estudiants es mostren escèptics davant la idea que pogués tornar una dictadura com la del Tercer Reich. Creuen que ja no hi ha perill que el nacionalsocialisme, torni a aconseguir el poder. N'hi ha prou una setmana de classe amb un experiment

social que cobra vida i es converteix en una refutació perillosa amb desenllaç fatal.

A la pel·lícula ens demostren com una proposta educativa per projectes, en principi ben estructurada, atrapa a un alumnat a través d'un discurs fàcil, d'una simbologia, d'una uniformitat, d'una manca de valors, d'un lideratge. Per sort, però hi ha una part del grup que no es deixa arrossegar.

El relat està inspirat en la novel·la de Morton Rhue (1981) que, al seu torn, es basava en un experiment d'un professor d'un institut de Palo Alto (Califòrnia).

Després de visionar el film cal fer una reflexió històrica i comparar amb l'actualitat, obrir el debat i escoltar les diferents opinions per poder intervenir educativament.

Carme Gisbert